

Reading Rock Running

Kotiseuturakkautta

Nykyinen kotini Kannonkoskella on kahdeskymmenes asuinpaikkani. Olen siis vaihtanut kämppää keskimäärin noin kolmen vuoden välein. Luin äskettäin Erno Paasilinnan (1935-2000) omaelämäkerran "Tähtien astisen elämäni muistelmat" vuodelta 1996. Hän oli asunnut noin 50 asunnossa! Kunnioitukseni häntä kohtaan lisääntyi entisestään. En tarkoita kotien määrää. Paasilinnalla on hyvä esimerkki siitä, että koulutus ja oppiarvot eivät tee ihmisestä sivistynyttä. "Itseoppinut on ainoa oppinut" -aforismi (muut ovat opetettuja) elämänohjeenaan hän kohosi arvostetuksi kansalliskirjailijaksi.

Osan asunnoistani olen itse valinnut, mutta yleensä valinnanvaraa ei ole ollut. Hyvinä esimerkkinä ovat intin aikaiset kämppäni. Karjalan prikaatin ahtaasta alokasajan huoneesta Kouvolan kasarmeilla minut siirrettiin pihan toiselle puolelle RAUKiin. Omapäisyyteni tuotti minulle joskus hankaluuksia.

Varustarkastuksessa Termosen oli sitä mieltä, että koska kaikki on tallella, hän voi jäädä punkkaan makaamaan muiden ollessa kamojensa kanssa käytävällä. No tottahan siitä käry kävi, eikä autanut selitykseni kapteenille tarkastuksen tarpeettomuudesta minun kohdallani.

Myös RUKin Pyhimyskurssilla nro 133 esimieheni huomasi, että en ole joukkuepelaaja. Sissiksi kouluttivat, sai suunnitella tihutöitä omia aivoja käyttäen. Ja kai niitä on intinkin jälkeen konnuksia muiden mieliharmiksi tullut tehtyä. Pyydän anteeksi. Toissa kesänä muuten tapasin 43 vuoden jälkeen kurssikaverini Pekka Airaksisen. Hän tuli juoksemaan maratonin Pekan Pyrähdysseuraksi. Niin ne kierrokset auringon ympäri suhisevat.

Tutun tapasin puhelimesta rapakon takaisten vuosien aikana keväällä 2004. Olin hakenut töitä Kannonkosken kirjastosta. Ja kukapas muu minulle soittikaan kuin liikuntaneuvos Alpo Peltola. Kai siinä virastakin puhut-

tiin, mutta ei aikaakaan kun puhe siirtyi juoksuun. Kivijärven opettajavuosiensa aikana opettajien maastojuoksu kilpailut olivat Kivijärvellä. Tulokset ovat molemmilla tallella.

Olen siis paluumuuttaja oltuani pakolaisena seutukunnalta 27 vuotta. Olen luonteeltani sellainen, että rakastun helposti kotiseutuun. Kärämäälläkin viihdyin niin hyvin, että jo reilun vuoden jälkeen olin valmis jäämään sinne, vaikkei sitten niin käynytkään. Kärämäällä opin ymmärtämään Kymmenen virran maata. Valo tekee vaikutuksen, mäkiä ei ole missään suunnassa auringonpaistetta häiritsemässä. Siellä asuessani kävimme Norjassa. Viikon verran olimme vuorien välissä, josta pääsi kahteen suuntaan. Auringon näki vain muutaman tunnin ajan. Komeitahan nuo vuoret ovat, mutta hyvä että en klaustrofobiaa potevana saanut paniikkikohtausta.

Lapsuuden ajan kotiseutu, ainakin jos on kohtuullisen pitkään asunut samal-

la paikkakunnalla, on loppuelämän ajan rakkainta maisemaa. Vartuin Järvi-Suomesta. Toinen mummoloista oli Rautalammi ja siellä vietetyt kesäiset viikot vaikuttivat minuun niin, että se on minulle maailman nostalgisin paikka.

Kiertolaisena olen oppinut, että hyviä ihmisiä on kaikkialla. Tuiki tuntemattomalta saa aina apua. Polkupyörällä Englannissa käydessäni, paluumatkalla sateen suoja etsiessäni sain kerran tien vieressä asuvalta mieheltä kutsun kahville ja aamun Hesarin luettavakseni.

Pekka Termonen

Kirjoittaja on Kannonkosken kirjastotoimenjohtaja.

14.1.2015

Reading Rock Running

Eroja

Eläköön se pieni ero! No, unohdetaan erilaisuudet sukupuolten, mielipiteiden jne. välillä. Tarkoiton eroamista, joka on sanan toinen merkitys. Ero voi olla miellyttävää, tuskallista tai haikeaa. Kun pääsee eroon taudista, kivuista tai kirpuista, hyvältä se tuntuu. Ei haikeuden häivääkään.

Kun pääsin eroon opiskelijakämpästä valmistumisen jälkeen, tuntui hyvältä. Olen kokenut puolisoista eroamisen ja lasten eron kodin turvallisesta ilmapii-ristä. Olen eronnut yhdistyksistä, kirkkoista, viroista (onneksi ei ole erotettu ja enää eivät taida ennättää) ja vanhoista lenkkareista.

Osaan noista eroista en ole voinut vaikuttaa, mutta olen koettanut elää tätä päivää turhaan virheitäni miettimättä. Tulevaisuuteenkaan ei kannata takertua. Sitähän voi olla hyvinkin vähän jäljellä. Kyllä sen viimeistään näillä kierroksilla tajuaa. Va-

litettavasti kyynisytyeni on lisääntynyt. Ei hyvä. Kannattaisi muistaa se kultainen sääntö. Se viimeinen ero eli kuolema tulee varmasti.

Onneksi erojen vastapainona on ollut myös paljon liittymisiä. Eräs intiaaniheimo (nykyään korrektisti Amerikan alkuperäiskansalainen) luonnehti kuolemaa kauniisti mainiten kuolleen liittyneen enemmistön joukkoihin.

"Kuolema ei meitä paljon kosketa, paitsi kerran." Yksi Erno Paasilinnan veitsenterävistä aforismeista. Kosketavuus on yhteydessä maantieteelliseen etäisyyteen. On lähes hävettävää huomata, että terrori-isku Irakissa tai Pakistanissa ei herätä samanlaisia tunteita kuin isku Euroopassa. Pariisin tapah- tumien jälkeen moni oli taas valmis kannattamaan kuolemanrangaistusta.

Uudenvuodenpäivänä kuol- lut New Yorkin osavaltion en- tinen kuvernööri Mario Cuo-

mo katsoi vuoden 1988 presi- dentinvaalien tv-väittelyä George Bushin ja Michael Dukakis- ksen välillä. Dukakis vastusti kuolemanrangaistusta. Häneltä kysyttiin vastustaisiko hän edelleen kuolemanran- gaistusta jos hänen vaimon- sa raiskattaisiin ja murhattai- siin. Dukakis vastasi aika lep- susti sanoen, että hän vastus- taisi edelleen ja että sen tehokkuudesta ei ole näyttöä. Duomo kommentoi tätä kii- vaasti. Näin Dukakis oli- si tullut sanoa: "Kuinka jul- keattekin puhua vaimosta- ni näin. Teidän sietäisi häve- tä. Mutta tämän haluan ker- toa, tarttuisin häntä kaulasta, repisin hänen kurkkunsa au- ki ja repisin hänen jäsenen- sä irti." Sitten Cuomo sanoi rauhallisesti: "Mutta tässä ei ole kyse minusta, vaan yhe- teiskunnasta. Yhteiskunnan on oltava parempi kuin mi- nä. Tämän vuoksi meillä on lakeja." Aivan. Kuolemanran- gaistus on murha. Ja mietipä tätä. Jos oma lapsesi tuomit-

Kirjoittaja on Kannonkos- ken kirjastotoimenjohtaja

taisiin kuolemaan, olisitko it- se valmis ampunaan, hirttä- mään tai myrkyttämään hä- net.

Jos yllä oleva tuo mielee- si Raamatun Saarnaajan tai Waltarin Sinuhen, se ei ole sattumaa. Erinomaisia mo- lemmat.

Pekka Termonen

22.4.2015

ReadingRockRunning

Running eli Juoksu

Harjoittelen yleensä yksin. Kivijärvellä tuli jonkun kerran ultrajuoksija Unto Aho- sen kanssa yhdessä käytyä. Kerran talvimaratonilla juostessamme tapahtui kolari vieressämme. Kaksi autoa kohtasi toisensa. Ne pysähtyivät, kuljettajat tunsivat toisensa ja heille tuli tarve jutella. Toinen lähti pakittamaan vauhdilla, jarruttaessa auto kääntyi lumisella tiellä poikittain ja kopsahti toisen kylkeen. Oli pojilla naurussa pitelemistä, kuten meilläkin.

Kerran Kivijärvellä olin lentää säikähdyksestä ojaan. Takaa tuli poliisiauto ja konstaapeli Matti Heinonen huusi kovaäänisestä: "Vauhtia Termonen!". Kummasti tuli adrenaliinia vereen kuten tapahtuu kun irrallaan oleva iso koira lähtee haukkuen perään. Onneksi näistä kohtaamisista on tullut vain yksi verkkarien repeytyminen.

Kilpaseuraa on ollut kaikenlaista. Lassen hölkässä Myrskylässä 1975 lähdin Virenin vierestä, joka oli pu- keutunut Päivin tekemään froteiseen kokovartaloiseen siniseen juoksuasuun. Pian häipyi Lasse horisont-

tiin. Erkki Tuomiojan kanssakin olen pari kertaa kisailut, mm. veteraanien PM-maratonilla Hämeenlinnas- sa, jossa järjestäjät juoksut- tivat kaikkia yhden ylimää- räisen rata kierroksen ennen reitille lähtöä.

Torstaina 20.8. tuli Tee- malta tiededokumentti Nik- ki Kimballista. Hänen kans- saan kisailin White River 50 -vuoristajuoksussa vuonna 2004. Ketterästi hän minut ohitti loppumatkalla. Muita- kin nisäkkäitä on reitillä nä- kynyt: mm. hirviä, kettuja, jä- niksiä, kerran susikin ja Pun- kaharjulla lähes harjun kor- keimmalla kohdalla tietä yliti majava. Pysähdyn ja huo- masin, että paikkaan oli syn- tynyt polku. Mistä lie älynnyt lähteä mäkeä kiipeämään.

Harjulla lähellä hotellia il- mestyi kerran asuntovaunun takaa kaksi nuorta naista. Toinen heistä riisui paitan- sa ohi juostessani. Juoksen usein kesällä paidatta. En muista olinko tuolloin ylä- osattomissa, mutta hän oli. Ei tohtinut nuori mies pysäh- tyä kaunista näkyä pidem- mäksi aikaa katselemaan.

Löytötavaraa on lenkil-

tä tullut paljon, jakoavai- mista mattoon ja siltä välil- tä. Kerran minut on diskatt- tukin. Tampereella vuonna 1978 piirin 25 000 metrin ratajuoksussa jouduin käy- mään vessassa. Radalle tul- tuani minulle huudettiin, et- tä turha jatkaa, sinut on dis- kattu. Ratajuoksussa kun ei radalta saa poistua. Juoksin kuitenkin maaliin kolmante- na. Pronssi jäi saamatta. Ei auttanut, vaikka intin, että Ismo Toukonen sai prons- sinsa Prahan EM-kisoissa ai- emmin kesällä, vaikka hän ja Karst kiersivät sääntöjen vas- taisesti kuivaesteiden puola- laisen kaatumisesta seuran- neen ruuhkan vuoksi.

Liikuttavin kokemus oli läh- teä 11.9.2001 lenkille Seatt- len seudulla. Lenkin varrella olut Hood Canal -silta oli sul- jettu. Ilmeisesti lähellä olevas- ta sukellusvenetukikohdasta oltiin Tyynellemerelle lähdös- sä. Kilometrien pituisen au- tojonon matkustajien ilmeet olivat synkkiä. 'Pakko' oli py- sähtyä erään rekan kohdalla juttelemaan ja ilmaisemaan osanottoni.

Pekka Termonen

Kirjoittaja on Kannonkos- ken entinen kirjastotoi- menjohtaja

26.8.2015

ReadingRockRunning

Reading = Lukeminen

Klassikot sikseen. Nastolan kansakoulun aapisen jakaminen omien lasten kanssa oli herkkua. Kissa Kirnauskiksen seikkailut sävyttivät yhä. Omaan hyllyyn kertyi kymmeniä Nuorten Toivekirjaston kirjoja. Väinö Riikkilä ja norjalainen Leif Hamre olivat suosikkejani.

Helmikuussa 1961 alkoi ilmestyä Jerry Cotton. Hän ja Phil Decker toimittivat rikollisia telkien niin vaudikkaasti, että ostin joka ikisen numeron vuoteen 1967 asti. Vanhempien kirjajhyllystä löysin muun muassa Sergeanne Golonin Angelika-sarjan kirjoja. Niitä luin salaa, oikein arvasit, erotiikkaa etsien.

Äiti muisti minua usein kirjalahjoilla. Kasvoin luku-toukaksi. Kotiin tuli Etelä-Suomen Sanomat ja Helsingin Sanomat. Uutisfriikiksi valmistuin myös. Keskittävimpia lapsuuden uutisia oli Caryl Chessmanin teloitus kaasukammiossa. Tämä oli iso uutinen lehdissä 3.5.1960. Muistan kuinka

isäni ja naapuri Paavo Nurmi puivat sitä.

Ja kukapa vähintään minun ikäiseni ei muistaisi presidentti John Kennedyn murhaa. Olin Yhdysvalloissa kun Martin Luther King ja Robert Kennedy murhattiin vuonna 1968. Vähemmästäkin alkaa seurata seurata maailmanpolitiikkaa. Thomas Evansin Robert Kennedy: his life on loistava. Muistelmat ja elämäkerrat ovatkin mielilukemistani. Lue Jon Lee Andersonin Che ja opi. Ei mikään terroristi.

Äskettäin tuli katsottua Moottoripyöräpäiväkirja-elokuva. Nyt luettava kirja. Entä Jon Krakauer? Hän kirjoittaa taitavasti, tästä todisteena muun muassa artikkelit National Geographicissä, maailman parhaassa aikakauslehdessä. Krakauerin Erämaan armoille ja Jäätäviin korkeuksiin on myös filmattu.

Kotimaisista olen pitänyt Keijo Korhosen, Jörn Donnerin ja Erkki Tuomi-

ojan tyylistä. Heidän kanssaan voi olla eri mieltä, mutta virkistävää seuraa he ovat. Älykköjä. Helsingin kirjamestersujen kohokohtia oli presidentin ja Donnerin keskustelu kirjoista ja lukemisesta. Niinistö suositteli Aku Ankkaa maahanmuuttajille. Minullakin oli niitä aikanaan 453 kappaletta. Mutta keräily loppui siihen kun keskikoulussa kirjoitin aineen keräilyharrastuksistani. Opettajan kerrottua luokalle, että joku kerää niitä, kaikki herahtivat nauruun. Siihen se loppui. Olsi pitänyt säästää. Keskiselle olisivat kelvanneet.

Kaunokirjallisuudesta pakko mainita muun muassa Umberto Econ Ruusun nimi, David Gutersonin Lumi peittää setripuut, H. F. Saintin Näkymätön mies, Robert James Wallerin Hiljaiset sillat (varaa nenäliinoja) ja Tom Wolfen Turhuuksien rovio. Elokuvan innoittamana luen parhailaan Jonas Jonassonin hulvatonta Forrest Gump -tyy-

Kirjoittaja on Kannonkosken entinen kirjastotoimenjohtaja.

listä Satavuotias, joka karkasi ikkunasta ja katosi -romania.

Mukavia nämä seitsemän päivän viikonloput!

Pekka Termonen

18.11.2015

ReadingRockRunning

Rock

Jos sinun olisi pakko luopua joko kuulo- tai näköaistista, vastaat todennäköisesti: kuulosta.

Helen Keller (1880-1968) oli kuurosokea. Hän sanoi: "Sokeus eristää sinut esi-neistä, kuurous ihmisistä." Aivan. Ja musiikista.

Lastenmusiikista parhaat muistoni liittyvät omien lasten kanssa vietettyihin hetkiin. Marjatta Pokelan (1925-2002) satojen laulujen tuotantoa arvostan suuresti, esimerkiksi Mörköopperaa. Kasvoin teiniksi yht'aikaa rautalankamusiikin maailmanvalloituksen kanssa. Sain tartunnan, josta en ole parantunut.

Mielimusiikkia tuli Yleisradion kahdelta kanavalta vähän. Kaleidoskoopin kuuntelin aina. Siihen liittyy järkyttävä muisto. Pentti Fagerholm keskeytti lähetyksen ja kertoi ylimääräisestä uutislähetyksestä. Siinä kerrottiin presidentti Kennydyn kuolleen.

Rippikoulussa -65 ei saanut radiota kuunnella, yhdellä oli kuitenkin matkaradio. Menimme salaa metsään kuuntelemaan Nuorten sävellahjaa. Rollareiden Satisfaction sieltä ainakin tuli. Koulukavereiden ja eurooppalaisten nuorten kanssa kuuntelimme tietysti keskiaalloilla Radio Luxembourgia. Kelanauhalla on vieläkin tallella sieltä äänitettyä musiikkia. Erityisen suosittu oli sunnuntai-iltayön lista, jonka sijoituksia veikkasimme pienin rahapanoksin. Opimme samalla englantia.

Kerran sain sanakokeissa muistutuksen, kun kuis-kasin Nikkasan Sepolle vastauksen ilmapallosta. Yellow balloon oli kevään -67 hittejä. Kavereiden kanssa oli tietysti kinaa parhaista yhtyeistä ja artisteista. Iku sai käännytettyä minut pitämään Trini Lopezistä. Hänen versionsa If I had a hammer -kappaleesta onkin yksi parhaista. Hyvää

musiikkia tehdään kaikkialla, kieli ei ollut ihastumiseni esteenä, esimerkiksi käy France Gallin "Poupee de cire, poupee de son", vuoden -65 euroviisuvoittaja.

Chilen sotilasvallankaappauksen jälkeen -73 innostuin latinalaisen Amerikan musiikista ja espanjan kielestä. Murhatun Viktor Jaran ja Inti-Ilmiani -yhtyeen levyt ovat edelleen rakkaita. Musiikki on hyvä apu propagandassa. Itse "syylistyin" tähän Punkaharjulla parikymmentä vuotta sitten. Laman keskellä kirjastomäärärahoja supistettiin. Luovutin valtuustolle 2000 nimen adressin supistuksia vastaan ja soitin heille Kunnollisen kunnallisen kirjastojenkan. Saattoi joidenkin korvat punottaa. Kunnanjohtajan rintapieleen kiinnitin Yleiset kirjastot 200 vuotta [1994] -pinssin.

Klassisesta musiikista käsken teitä kuuntelemaan YouTubesta The Hillard En-

Kirjoittaja on Kannonkosken entinen kirjastotoimenjohtaja.

semblen ja Jan Garbarekin O salutaris hostia -kappaleen. Silmät kiinni ja verensäsi laskee kuten metsässä ollessasi.

Nimimerkki on nyt purettu.

Pekka Termonen

23.2.2016

ReadingRockRunning

Toisinaanajattelua

Otsikosta kiitos tohtori Risto Sankiaholle. Valtio-opin luennoilla Tampereella hän käytti termiä Neuvostoliiton toisinaajattelijoista. Kansainvälinen politiikka on yksi lempiharrastuksistani. Siksi opiskelin sitä kirjasto-opintojen ohella. Valtaosa muistakin opettajista oli loistavia. YK:n virkamiesten valinnasta kertoessaan Osmo Apunen mainitsi suurvaltojen kiistojen päättyvän usein toteamukseen: "No perkele, otetaan sitten suomalainen." Raimo Väyrysen luennoista jäi mieleen: Pohjois-Korean johtaja Kim Jong-Il osti Sveitsistä käteisellä 50 000 kelloa. Niihin oli kaiverrettu hänen isänsä Kim Il-Sungin kuva. Niitä hän antoi eliitille isän syntymäpäivänä. Sama tapa jatkuu yhä Kim Jong-Unin valtakaudella. Pohjois-Koreassa ei edes toisinaan ajattelu ole sallittua.

Luin äskettäin ahmimalla Hararin kirjan Saapiens: ihmisen lyhyt histo-

ria. Paljon opin uutta. "...1-4 prosenttia Lähi-idän ja Euroopan nykyisten ihmispopulaatioiden ominaisesta DNA:sta on peräisin neandertalinihmiseltä." Onnellsuutta arvioidessaan hän toteaa nykytutkimuksen päätyneen samaan tulokseen kuin profeetat, runoilijat ja filosofit jo tuhansia vuosia sitten. "On paljon tärkeämpää tyytyä siihen, mitä itsellä on, kuin saada lisää sitä, mitä haluaa."

Tieto on valtaa. Jo presidentti Eisenhower varoitti [turhaan] vuonna -61 sotilaallis-teollisen kompleksin kasvavasta vallasta. Harari lisää tähän tieteellisen aspektin. Tämä kolmiyhteys liittoutui kapitalistiseen järjestelmän kanssa ja muutti koko maailman. Paremmaksi? Sodissa kuoli vuonna 2000 310 000 ja väkivaltarikoksissa 520 000 ihmistä. Auto-onnettomuudet vaativat 1 260 000 uhria ja itsemurhan teki 830 000. Maailma on kuitenkin mo-

nessa suhteessa aina vaan parempi. Elinikäodote on noussut merkittävästi ja lapsikuolleisuus pienentynyt. "Kaikista terroristi- ja sota-puheista huolimatta... oli... todennäköisempää, että... ihminen surmaisi itsensä kuin, että hänet olisi tappanut terroristi, sotilas tai huumekauppias."

Elämää liukuhihnalla -luvussa Harari kertoo riipaisevasti teollisesta lihan tuotannosta. "Teollisen maanviljelyn suuri tragedia on siinä, että se pitää [yleensä] hyvää huolta eläinten objektiivisista tarpeista, mutta laiminlyö niiden subjektiiviset tarpeet." Tähän liittyen suosittelee Helena Telkän rannan kiehtovaa kirjaa Mil-laista on olla eläin?

Olen viime aikoina digitoinut kelanauhojani. Sain kesällä -65 rippilahjaksi Philips-kelanauhurin. Tallella on kymmeniä tunteja musiikkia ja useita tunteja su-kulaisten ja kavereiden pu-hetta. Osan äänitin salaa.

Kirjoittaja on Kannonkosken entinen kirjastotoimenjohtaja.

Uusitupien pelikortti-iltakyläilystä oli jäänyt mieleen peruskaskukseni: "Etiäpäin sano mummo kun lankes." Seuraavan olinkin unohtunut. Korttia pöytään lyödes-sään Uusitupa totesi: "Viim-mestä viedään, sano mum-mo, kun vei virsikirjaa panttilainaamoon."

Pekka Termonen

26.4.2016

ReadingRockRunning

Politikointia

Olen varsinainen tuuliviiri. Olen äänestänyt vaaleissa kokoomusta, kommunisteja ja siltä väliltä. Olen koettanut perustella itselleni tätä Kaarlo Marjasen aforismilla: "Varma maailmankatsomus on loukkaus ajatusvapautta kohtaan." Olen yleensä äänestänyt henkilöä, en puoluetta. Joka puolueessa on hyviä tyyppejä ja vastenmielisiä toloja. Mutta kun asiaa tarkemmin mietit, huomannet, että on aika pelottavaa, että mielikuvasi poliitikosta muodostuu medioiden kautta. Harva meistä voi sanoa todella tuntevuansa ehdokkaan. Silti useimmilla meistä on varma mielipide esimerkiksi presidentistä, puoluejohtajista, ministereistä, Clintonista ja Trumpista.

Luin äskettäin D'Antonion kirjaa Kun mikään ei riitä. Se on viiltävää analyysiä Trumpista. Vaikea on käsittää hänen suosiotaan. Hän on pahempi narsisti kuin minä. Hän valitti tuon tuosta, että hänen sijoituksensa Forbesin rikkaimpien listalla

oli liian alhainen. Hän väitti, että Trump-brändi oli miljardien arvoinen ja sitä ei huomioitu varallisuutta arvioitaessa. Hän kehuu olevansa rikas ja viisas [sic]. On totta, että hän ei ole henkilökohtaisesti joutunut konkurssiin. Vain monet hänen yrityksensä. Lakien porsaanreiät ovat mahdollistaneet hänelle miljoonien vuositulot. Hänen kielenkäyttönsä on törkeää.

Kaikkein vaarallisinta ovat hänen mielipiteensä, joita hän esittää meksikolaisista, naisista, islamista jne. Trump väittää vieläkin, että presidentti Obama ei ole syntynyt Yhdysvalloissa kuten laki määrää. Jopa oikeistolainen mediamoguli Rupert Murdochin perustama Fox News -uutiskanava suhtautuu häneen niuvasti monien johtavien republikaanien tavoin. Hän väittää vakavissaan, aivan kuten hänelle tukensa antanut NRA, että mitä enemmän aseita, sen turvallisempi maa. Voi vain kuvitella miten paljon suurem-

pi verilöyly olisi syntynyt jos jokaisella Orlandon yökerhon asiakkaalla olisi ollut käsiase. Tilastot muutama vuoden takaa siviilien ampuma-aseiden määrästä/100 asukasta ja asekuolemista/100 000 asukasta vuodessa ovat eri mieltä, Japani: 0,6 ja 0,01; Australia: 15 ja 0,14; Suomi 45,3 ja 0,45; USA: 85,8 ja 2,97. Trump varmaankin väittää, että korrelaatio on yhtä luotettava kuin väite, että jäätelönsyönti aiheuttaa hukkumisia. Toivottavasti amerikkalaiset valitsevat maraskuussa Hillary Clintonin.

Jalkapallon EM-kisojen huipentumaa odotellessa sopii tämä nerokas Eino Vastarannan vihreä aforismi: "Potkivat palloa – kunnes Maa häviää jalkojen alta." Tosin Silvosen Jussi Punkaharjulta totesi jalkapallosta: "Kuin katsoisi maalin kuivumista." No, ainakin meidän huushollissa juhannuspäivänä hiljennytään TV-ruutujen ääreen yhden työpäivän verran pituiseksi ajaksi. Mikä sen pi-

tuus nyt olikaan? Tuosta onkin vain reilu viisi kuukautta ja päivä alkaa taas pidentyä. Kohti kesää sitä mennään – koko ajan. Järkeä mukaan juhlintaan!

Pekka Termonen

21.6.2016

ReadingRockRunning

Terrorismista

Kun seuraava terrori-isku tapahtuu, pohdimme taas mitä iskulla uskotaan saavutettavan. Ovatko baskien separatistijärjestö ETA, Pohjois-Irlannin IRA, Palestiinan Hamas, al-Qaida tai Isis päässeet tavoitteisiinsa? Voiko terrorismissa saada aikaan tuloksia?

Sekä että. Irgumin (johdajana myöhemmin pääministeriksi noussut Menachem Begin) terrori Israelissa 1940-luvulla aivan ilmeisesti joudutti Iso-Britannian vetäytymistä. Tosin maalla oli muitakin huolia, mm. Intiassa. Yksi näyttävimpä oli pommi-isku King David -hotelliin, jossa kuoli 91 brittiä. Ranskan vetäytyminen Algeriasta nopeutui FLN:n terrori-iskujen vuoksi. Ja kun Ranska vastasi vastaterrorilla, ranskalaiset eivät voineet hyväksyä tätä. Näin kävi myös Vietnamin. Amerikkalaisten enemmistö alkoi vastustaa

sotaa. Samoin Yhdysvallat veti joukkonsa pois Libanonista (Reagan) ja Somalias (Clinton) kun amerikkalaisia kuoli iskuissa. Samasta syystä länsimaat ovat vetäytymässä Irakista ja Afganistanista. Osama bin Laden innostui aikoinaan lisää kun terrori näytti tuottavan tuloksia.

Syyskuun 11. päivän iskut v. 2001 oli maailmaa syvästi järkyttänyt ja näytävä teko. Viha ja kosto sekoittuneena uskontoon ja politiikkaan ruokkivat terroria. Puolin ja toisin. Kun läheisiäsi kuolee iskuissa, on vaikea olla tuntematta vihaa. Anteeksiantaminen vieläkin vaikeampaa.

Valtioiden suorittama terrorismi on kuitenkin omassa luokassaan siihen nähden mitä nyt tapahtuu. Presidentti Obama vieraili äskettäin Laosissa. Hän kertoi Laosin olevan maailman raskaimmin pommitettu

maa. En osaa sanoa, oliko tämä 270 miljoonan pommin pudottaminen parempaa terroria kuin Hiroshima tai liittoutuneiden operaatio Gomorrahin pommitukset Hampuriin kesällä 1943. Kommunismin uhreina on kuollut 100 miljoonaa ihmistä. Lenin määräsi murskaamaan vastavallankumouksen massiivisella terrorilla. Stalin jatkoi, ja Maon Kiina. Suomessa oli sekä valkoista että punaista terroria. Valtioilla on tietysti ylivoimainen koneisto terrorin harjoittamiseen. Sitä Donald Trumpkin on luvannut käyttää Isisiä vastaan. On vaikeaa olla vaipumatta kyynisyyteen.

Homo homini lupus (Ihminen on ihmiselle susi). Vai jaksanko uskoa tähän: Amor vincit omnia (Rakkaus voittaa kaiken). Näin kirjoitti eräs tyttö lukioaikana tultikkuaskini takakanteen.

Erno Paasilinna: "Kun

Kirjoittaja on Kannonkosken entinen kirjastotoimenjohtaja.

kirjoittaa sotaa vastaan, luonnon tuhoamista vastaan, vapaudenriistoa vastaan, korruptiota vastaan - ja puolustaa rauhaa, tasaa, ihmisoikeuksia. Onko se niin hirveää?"

Pekka Termonen

14.9.2016

ReadingRockRunning

Sananvapaus

Sensuurilla on taipumus tehdä itsensä naurunalaiseksi. Mutta on sillä paikkansakin.

London Review of Books -aikakauslehdessä oli syyskuussa erinomainen artikkeli aiheesta. On oikein, että lapsia on suojeltava mm. pornografialta. Elokuvilla ja peleillä on ikärajat – ja syystä. Siinä mainitaan brittiläinen kirjailija David Irving, joka tuomittiin Itävallassa v. 2005 kolmeksi vuodeksi vankilaan Holokaustin kieltämisestä (rikos Itävallassa ja Saksassa).

Sananvapautteen liittyy myös tekopyhyyttä. Charlie Hebdo -satiirilehden toimituksen tehdyn iskun jälkeen valtioiden päämiehet marssivat käsi kädessä solidaarisuutta osoittaen. Kuitenkin Iso-Britannia, Ranska ja Yhdysvallat koettavat sensuroida drone-iskuissa kuolleiden siviilien lukumäärän. Niitä on satoja ellei tuhansia. Vieläkö ihmettelet Euroopan terrori-iskuja?

"Sananvapautta on varjeltava tehdäksemme maailmasta vapaamman. Mutta jotta onnistuisimme siinä, kannattaa miettiä mitä sanoo."

Matti Salmisen Toisinajattelijoiden Suomi-kirja on paikoin ahdistavaa luettavaa. Suomi oli ennen sotia Hitlerin pauloissa. Elmer Diktonius kirjoitti Arbetarbladetin pakinoissaan v. 1935, että jos Hitlerin annetaan toudhuta mielensä mukaan, seurauksena ei voi ol-

la muuta kuin maailmansota." Vastaava toimittaja K. A. Fagerholm "tuomittiin sakkoihin syynä ystävällismielisen [sic] kansan päämiehen arvostelu.

Matti Klingen Palmyran raunioilla on jatkoa päiväkirjasarjaan. Hän siteeraa mm. Hannu Salamaa (suosittelen Milla Peltosen elämäkertaa Paperilla seisova perkele). "Nykyoliittikko, joka osaa toimia niin, etteivät 20-vuotiaat suomalaiset pojat ja tytöt esimiehineen menetä henkeään esimerkiksi virolaisten kansallisromanttisen Venäjän-poliitiikan takia." Klingen sivistyneisyys ja oikeudentaju on ihailtavaa: "Liian suuri osa lehdistöä ja mielipidettä on niellyt. Naton ja Viron ja myös Ruotsin käsitykset Venäjän aggressiivisuudesta ja vaarallisuudesta ja tukee siksi suurta aseistautumista ja sotaisuutta." Klinge kirjoittaa myös ensi vuoden 100-vuotisjuhlalista. Hän muistuttaa, että olimme Venäjän suurruhtinaskuntakautena pitkälti autonominen, aikaan liittyi voimakas teollinen ja taloudellinen kasvu sekä sivistyksellinen, poliittinen ja kulttuurinen edistyminen. Sortokausistakin selvisimme. Vielä yksi: "Ei Obama antanut kättä Hiroshimasta selvinneelle japanilaiselle vanhukseksi, vaan uhri suostui antamaan kättä pommittajalle."

Naurettavasta sensuurista on hyvä esimerkki Neuvostoliiton kieltämä länsimainen

popmusiikki. David E. Hoffmanin kirja The Billion Dollar Spy kertoo CIA:n vakooilusta Moskovassa, jossa Adolf Tolkachev ilmoittautui itse vakoojijaksi. Hän valokuvasi tuhansia sivuja salaisia asiakirjoja, Yhdysvaltain arvion mukaan miljardien dollarien arvosta, kunnes joutui kiinni ja teloitettiin v. 1986. Hän sai pyynnöstä amerikkalaisilta pojalleen mm. Pink Floydin, Beatlesien ja Uriah Heepin LP-levyjä.

Omaakohtainen kokemus: Tampereella 1970-luvun lopulla sain yliopistolta luvan laittaa pääaulaan telineen, johon laitoin erään lehden numeroita ilmaisjakeluun. Muutaman kuukauden kuluttua teline oli poistettu. Meidän vahtimestarin juttusille. Teline oli hänen kopissaan. Hän kertoi, että lehdessä oli artikkeli, jossa Suomen sanottiin olevan suomettunut. Tästä oli joku valopää repinyt pelihousunsa.

Vinkki: 23.11. julkaistaan sananvapautteen.fi -verkkoteos. Se avaa itsenäisen Suomen sananvapauhistoriaa vuosilta 1917 – 2017. Teos kertoo, miksi Suomi on verkkoaikana maailman sananvapauden huippumaa. Verkossa on kuitenkin paras olla varpaillaan. Vale- ja vihamedioita (mm. MV-lehti, Finleaks, Magneettimedia) syntyy koko ajan. Noin 4 % suomalaisista uskoo näihin. Toivottavasti et sinä.

ma 5.12. klo 18-21 Kaiken kansan itsenäisyysjuhlat Valolassa, Järj. Työttömät ry ja seurakunnat.
to 8.12. klo 18.30 rukousilta kirkossa, A-L Neittaanmäki.
pe 9.12. klo 10-12 EU-ruoan jakopäivä Vapaakirkossa.
su 11.12. klo 16 Ehtoollinen, adventin sanomaa sanoin ja sävelin, Israel-terveiset, A-L Neittaanmäki, Eevi ja Antti Alanko.
11.12. klo 17 Santa Cruz -lastenelokuvan ensi-ilta Saarijärvisalissa.

www.facebook.com/saarijarvikuulee
www.saarijarvenvapaaseurakunta.fi
Tilaisuudet ovat kaikille avoimia. Tervetulo!

Kirjoittaja on Kannonkosken entinen kirjastotoimenjohtaja.

Pekka Termonen

22.11.2016